

22

ORĘDOWNIK POWIATOWY

POWIATU CHOJNICKIEGO

Wychodzi jeden raz w tygodniu.

Abonament miesięczny na pocztę 1 zł.
W razie wypadków spowodowanych
siłą wyższą, przeszkód w zakładzie
itp. wydawnictwo nie odpowiada za
dostarczenie pisma a abonenci nie
mają prawa domagania się niedostar-
czonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia przyjmuje Drukarnia
Dziennika Pomorskiego w Chojnicach.
Telefon nr. 44.
Ogłoszenia na stronie 2-lam. od
wiersza mm lub jego miejsce
20 gr.
Cena pojedynczego egzemplarza 40 gr.

Nr. 35

CHOJNICE, dnia 20. września

Rok 1930

Treść:

- 185 Tymczasowe normy, którym winny odpowiadać ścieki i wody zanieczyszczone, nadające się do bezpośredniego wpuszczania do naturalnych zbiorników wody.
186 Kredyt ulgowy dla rzemiosła.
187 Rozdział dodatków kom. do państw. podatków pomiędzy gminy.

185

Tymczasowe normy, którym winny odpowiadać ścieki i wody zanieczyszczone, nadające się do bezpośredniego wpuszczania do naturalnych zbiorników wody.

1. Ścieki i wody zanieczyszczone nie powinny zawierać ciał i związków trujących.
2. Ścieki szpitali zakaźnych, wydziałów zakaźnych szpitali ogólnych, sanatorjów dla chorych na choroby zakaźne winny być bezwarunkowo i skutecznie dezynfekowane
3. Ścieki i wody zanieczyszczone mogą zawierać tylko niewielkie ilości zawiesin, nieprzekraczające 60 mg. suchej substancji na 1 ltr, w zależności od miejscowych warun-

ków; w każdym przypadku ścieki powinny być jednak pozbawione grubszych części na odpowiednich urządzeniach do mechanicznego oczyszczania ścieków.

4. Temperatura ścieków i wód zanieczyszczonych przy wypuszczaniu ich do naturalnych zbiorników wodnych nie powinna przekraczać 40°C.
5. Ścieki i wody zanieczyszczone, wpuszczone do zbiorników wód naturalnych, nie powinny mieć wyraźnego kwaśnego lub alkalicznego odczynu.
6. Ścieki i wody zanieczyszczone nie powinny mieć żadnego wyraźnego zapachu (np. gnilnego, fekalnego i t. p.).
7. Ścieki i wody zanieczyszczone nie powinny mieć żadnego wyraźnego zabarwienia, z wyjątkiem naturalnego zabarwienia, niektórych wód naturalnych (np. błotnych), jeśli te wchodzą w skład ścieków.

8. Ścieki i wody zanieczyszczone nie powinny tworzyć na powierzchni błonek, składających się z tłuszczów zwierzęcych lub roślinnych albo z produktów naftowych.
9. Ścieki i wody zanieczyszczone oraz ich rozcieńczenia w pewnym stosunku wodą z odbiornika (stopień rozcieńczenia nie ma przekraczać stopnia rozcieńczenia w warunkach najniższego poziomu wód w odbiorniku) nie powinny gnić w ciągu 5 dni w próbkach, pobranych do zamkniętych naczyń szklanych, przechowywanych przy $+20^{\circ}\text{C}$.
10. Ścieki i wody zanieczyszczone nie powinny tak zmieniać składu flory i fauny wodnej naturalnych zbiorników, żeby te zmiany wskazywały na wyraźne zanieczyszczenie tych zbiorników, lub też żeby w nich dawał się zauważyć ogólny zanik normalnego życia stworzeń wodnych, w szczególności ryb.
11. Ścieki i wody zanieczyszczone, a tembardziej wody naturalne, do których te ścieki są wpuszczane, nie powinny zawierać takich martwych zawiesin, które wyraźnie wskazują na zanieczyszczenie wody fekaljami ludzkimi.

Wyjaśnienia do poszczególnych punktów.

1. Kontrola składu niektórych ścieków przemysłowych, bardzo zmiennych w ciągu doby, jest ogromnie utrudniona, a pozwolenie wpuszczania do naturalnych zbiorników wody ścieków, zawierających dowolne ilości ciał i związków trujących oraz substancji, szkodliwie działających na florę i faunę w naturalnych zbiornikach wodnych, mogłoby łatwo doprowadzić do wielkich nadużyć, bezwzględnie więc musi być zabronione wpuszczanie do naturalnych zbiorników takich ścieków, które zawierają (w roztworze lub w zawiesinach) chociażby znikome ilości ciał lub związków trujących, lub mogą w sposób szkodliwy oddziaływać na faunę i florę w naturalnych zbiornikach wodnych.
2. Ścieki, które stale (np. ze szpitali zakaźnych) mogą zawierać bakterie chorobotwórcze, winny być bezwzględnie i skutecznie dezynfekowane np. chlorem.
3. Ilość zawiesin, która może być wpuszczona do naturalnych zbiorników bez szkody dla nich, w bardzo znacznym stopniu jest zależna od miejscowych warunków (przede wszystkim od charakteru odbiornika), więc tu jest wskazana tylko najwyższa granica, której nie wolno przekroczyć w poszczególnych przypadkach. Przez suchą substancję rozumiemy wyparowany osad, wysuszony następnie do stałej wagi przy $t^{\circ} = +110^{\circ}\text{C}$.
4. Wysoka t° ścieków może szkodliwie oddziaływać na florę i faunę wodną, a więc i na zdolność naturalnego zbiornika do samooczyszczania się. Z tego powodu należy dążyć do możliwie niskiej t° ścieków we wskazanych granicach, w zależności od miejscowych warunków.
5. Ponieważ wyraźnie kwaśna i wyraźnie alkaliczna reakcja wody są szkodliwe dla flory i fauny wodnej, od których zależy zdolność zbiornika do samooczyszczania się, więc wody ściekowe, wpuszczane do naturalnych zbiorników, powinny mieć taką reakcję, która nie może wpływać ujemnie na wodne ustroje. Do niedawna reakcja wody określała się zapomocą lakmusu, mającego tę ujemną własność, że zmiana zabarwienia u tego odczynnika jest niewyraźna i mało czuła. W chwili obecnej dla określenia reakcji wody używa się sposobu określania jonów wodorowych (PH), jako sposobu bardziej czułego i bardziej ścisłego. Optymalne granice życiowe drobnoustrojów, biorąc naogół, leżą pomiędzy PH = 6 (kwaśna reakcja) i PH = 8 (alkaliczna reakcja), a więc i wody ściekowe, a szczególnie wody naturalnych zbiorników po zmieszaniu się ze ściekami nie powinny mieć reakcji, wychodzącej poza wskazane granice.
6. Zapachy uwzględnia się tylko w tych przypadkach, kiedy są one zupełnie wyraźne, np. gnilny, fekalny, amoniakowy i t. p. Zapachy nieokreślone, jak ziemny, stęchły i t. p. nie mogą być brane pod uwagę.
7. Nienaturalne zabarwienie wód ściekowych, zależnie od obecności barwników, używanych w farbiarniach i innych gałęziach przemysłu, może przechodzić ze ściekami do wód naturalnych zbiorników i nadawać im odrażający wygląd, a czasem być również szkodliwe dla zdrowia, a więc należy dążyć do całkowitego ich usunięcia ze ścieków. Jako wyraźne zabarwienie można przyjąć takie zabarwienie, które pozostaje przy trzydziestokrotnem rozcieńczeniu wodą destylowaną w warstwie 10 cm. i nie odpowiada naturalnemu zabarwieniu.
8. Tłuszcze i produkty naftowe należą do zanieczyszczeń, najtrudniej usuwanych w drodze w drodze naturalnego samoczyszczania

się wód, a ponieważ jednocześnie produkty naftowe są niezmiernie szkodliwe dla ryb, więc całkowite ich usuwanie ze ścieków jest warunkiem koniecznym.

9. Niektóre ścieki tracą zdolność do gnicia na skutek obecności w nich substancji, wstrzymujących rozwój drobnoustrojów, ale po zmieszaniu się z wodą naturalnego zbiornika z powodu znacznego rozcieńczenia znów mogą gnić, więc próba gnilna powinna być wykonywana nie tylko z samymi ściekami, lecz także i z ich rozcieńczeniami wodą z odbiornika. Wskaźnikiem gnicia służy obecność siarkowodoru (H_2S).
10. Ponieważ samooczyszczanie się naturalnych zbiorników wody jest procesem biologicznym, zależnym od działalności flory i fauny wodnej, więc wszelkie ujemne działania ścieków na florę i faunę, jako obniżające zdolność zbiornika do samooczyszczania się, jest niezmiernie szkodliwe i nie może być dopuszczone. W jeszcze większym stopniu dotyczy się to tych przypadków, kiedy wpuszczane ścieki niszczą całkowicie florę i faunę, obniżając do zera samooczyszczające własności wód naturalnych, co prowadzi do bezgranicznie zwiększającego się ich zanieczyszczenia. Ze względów ekonomicznych trzeba zwracać szczególną uwagę na stan zdrowotny ryb, w szczególności na ich wymieranie. Trzeba zaznaczyć, że na ryby szczególnie szkodliwie działają produkty naftowe, brak rozpuszczonego tlenu w wodzie i obecność wolnego amoniaku lub jego związków.
11. Ponieważ cały szereg niebezpiecznych zarazków chorobotwórczych trafia do wód mineralnych razem z fekaliami ludzkimi, więc obecność w wodzie wskaźników fekalnego zanieczyszczenia jest bezwzględnie niedopuszczalna. Z tego punktu widzenia trzeba zwracać szczególną uwagę na obecność w ściekach i w wodzie naturalnych zbiorników, do których one są wpuszczane, takich części składowych fekalij ludzkich, jak przetrawionych kartofli, resztek przetrawionych gruszek w postaci kamienistych komórek itp. Również niebezpiecznym wskaźnikiem są ziarenka farbki do bielizny (ultramaryny), pochodzące z wód pralnianych, ponieważ te wody również łatwo mogą zawierać zarazki chorobotwórcze. Wszystkie te martwe zawiesiny, wskaźniki fekalnego zanieczyszczenia, nie mają znaczenia w tym przypadku, kiedy ścieki przed wpuszczeniem ich do naturalnych zbiorników są skutecznie dezynfekowane.

Do czasu wydania norm i przepisów o oczyszczaniu ścieków i wód opadowych na zasadzie art. 3. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. Nr. 32. poz. 311) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Robót Publ. podało tymczasowe normy oczyszczania ścieków.

Wobec czego podaję powyższe do wiadomości i stosowania zwłaszcza przy nowobudujących się sieciach kanalizacyjnych i zakładach przemysłowych do wiadomości i wykonania.

Na Panów Wójtów i Posterunki Policji nakładam obowiązek dopilnowania ścisłego przestrzegania powyższych przepisów.

Chojnice, dnia 11. września 1930 r.

STAROSTA POWIATOWY

p. o. (—) Dr. J. Zaleski

Radca Wojewódzki

Nr. IX - B - 76/30

186

Kredyt ulgowy dla rzemiosła.

Podajemy do wiadomości, że Dyrekcja Banku Gospodarstwa Krajowego przyznała dla rzemiosła nowy kredyt ulgowy w wysokości zł 45.000,— na cały powiat chojnicki łącznie z miastem Chojnice oprocentowany 9% w stosunku rocznym, który ma być rozdzielony pomiędzy rzemieślników i drobnych przemysłowców.

Rzemieślnicy i drobni przemysłowcy zamierający korzystać z wyżej wspomnianego kredytu, winni stawić w terminie do 25 września rb. umotywowane wnioski do Powiatowej Komunalnej Kasy Oszczędności w Chojnicach, ul. Gdańska 23 z podaniem dwóch pewnych ręczyeli.

Powiatowa

Komunalna Kasa Oszczędności
w Chojnicach.

Ogłoszono.

Chojnice, dnia 4 9. 1930 r.

Starosta Powiatowy

p. o. (—) Dr. J. Zaleski

Radca Wojewódzki.

V. G. 67.

187

Rozdział dodatków kom. do państw. podatków pomiędzy gminy.

P. P. Sołtysom niżej wymienionych gmin podaję do wiadomości, że w Powiatowej Kasie Komunalnej w Chojnicach pobrać mogą kwoty objęte niniejszym wykazem, tytułem udziału w dodatkach komunalnych do podatków państwowych za miesiąc sierpień 1930 r. tudzież państwowego podatku od spożycia, zużycia wzgl. produkcji za miesiąc lipiec 1930 r.

L. b.	Nazwa gminy	Udział w dod. komunaln. do pod. państw.			L. b.	Nazwa gminy	Udział w dod. komunaln. do pod. państw.		
		przemy- słowego od obrotu za miesiąc sierpień 1930 r. zł. gr.	opłaty od pa- tentów akcyzo- wych za miesiąc sierpień 1930 r. zł. gr.	od spo- życia, zużycia wzgl. produk- cji za mies. lipiec 1930 r. zł. gr.			przemy- słowego od obrotu za miesiąc sierpień 1930 r. zł. gr.	opłaty od pa- tentów akcyzo- wych za miesiąc sierpień 1930 r. zł. gr.	od spo- życia, zużycia wzgl. produk- cji za mies. lipiec 1930 r. zł. gr.
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	Angowice	—	0,25	3,85	36	Konarzynki	—	—	1,80
2	Bak	1,36	—	1,70	37	Kosobudy	8,39	—	14,80
3	Bądzmierowice	—	—	9,70	38	Krojanty	—	—	1,50
4	Bielawy	—	—	3,60	39	Kruszyny	—	—	1,20
5	Borowymłyn	45,34	0,25	15,45	40	Kureze	—	—	4,80
6	Borsk	—	—	2,00	41	Łag	92,37	1,50	25,10
7	Borzyszkowy	61,47	0,25	5,40	42	Łąkie	4,—	0,25	8,50
8	Brusy	768,62	0,25	27,30	43	Legbąd	—	—	10,—
9	Brzeźno	32,78	—	16,45	44	Lędy	3,31	—	2,—
10	Ciechocin	—	—	5,80	45	Lichnowy	21,28	0,25	9,20
11	Charzykowo	36,75	—	4,50	46	Lipni a	—	—	5,90
12	Chełmy-Małe	1,74	0,25	6,60	47	Łosiny	—	—	3,20
13	Chojniczki	—	0,62	3,60	48	Łubna	31,52	0,50	6,95
14	Czapiewice	—	—	5,40	49	Lubnia	—	—	8,05
15	Czarniż	38,91	—	5,20	50	Luboń	2,65	—	3,40
16	Czarnowo	—	—	4,30	51	Malachin	—	—	9,25
17	Czyżkoway	—	0,25	12,25	52	Męcikał	7,19	—	5,45
18	Doręgowice	—	—	3,30	53	Miedzno	—	—	1,50
19	Giełdon	—	—	2,00	54	Mielno	8,77	0,25	8,—
20	Gliśno	—	0,25	4,35	55	Mokre	—	—	4,10
21	Gliśno Małe	4,67	—	3,—	56	Moszczenica	—	0,25	2,65
22	Główczewice	—	—	4,—	57	Niwy	—	—	1,90
23	Gockowice	—	—	1,65	58	Nowacerkiew	22,30	—	6,60
24	Gotelp	—	—	12,25	59	Nowawieś	—	—	1,10
25	Granowo	—	—	9,10	60	Nowydwór	—	—	2,30
26	Górki	—	—	7,—	61	Odry	—	—	5,—
27	Huta	3,03	—	6,50	62	Ogorzeliny	39,32	—	9,45
28	Jerzmionki	2,77	—	2,—	63	Orlik	—	—	3,60
29	Karsin	160,46	1,—	21,70	64	Osowo	—	0,25	13,90
30	Kielpin	—	—	4,15	65	Ostrowite p. L.	—	—	4,15
31	Kiedrowice	—	—	4,80	66	Ostrowite p. S.	13,64	0,25	9,75
32	Klaskawa	—	—	6,40	67	Osusznica	1,96	—	3,20
33	Klonia	—	—	1,50	68	Prądzona	—	0,37	5,30
34	Kłodawa	4,41	—	4,50	69	Prądzonka	—	—	2,25
35	Konarzyny	67,81	—	8,30	70	Przytarnia	—	—	3,75

L. b.	Nazwa gminy	Udział w dodatkach komunaln. do podatków państw.		
		przemysłowego od obrotu za miesiąc sierpień 1930 r.	opłaty do patentów akcyzowych za miesiąc sierpień 1930 r.	od spożycia wzgl. produkcji za miesiąc lipiec 1930 r.
1	2	zł. gr. 3	zł. gr. 4	zł. gr. 5
71	Rytel	129,61	0,50	15,15
72	Rolbik	—	—	2,—
73	Silno	6,89	0,62	7,30
74	Skoszewo	—	—	2,20
75	Sławęcin	44,14	1,25	9,30
76	Swornegacie	38 41	—	13,85
77	Sternowo	59,94	—	4,40
78	Wiele	126,32	1,50	15,30

L. b.	Nazwa gminy	Udział w dodatkach komunaln. do podatków państw.		
		przemysłowego od obrotu za miesiąc sierpień 1930 r.	opłaty do patentów akcyzowych za miesiąc sierpień 1930 r.	od spożycia wzgl. produkcji za miesiąc lipiec 1930 r.
1	2	zł. gr. 3	zł. gr. 4	zł. gr. 5
79	Windorp	—	—	2,—
80	Wdzydze-Tuch	—	—	3,40
81	Wojsk	—	—	3,75
82	Wysoka-Zab.	—	—	1,40
83	Zapceń	—	—	3,95
84	Zalesie	—	—	6,65
85	Zapędowo	—	—	5,95
86	Ziel. Chocina	27,98	—	5,58
Razem :		1.920,11	11,11	551,38

Chojnice, dnia 13 września 1930 r.

Starosta - Powiatowy
j a k o
Przewodniczący Wydziału Powiatowego
p. o. (—) Dr. J. Zaleski
Radca Wojewódzki.

L. dz. IV-1348/30 W. P.

Przed kilkunastu dniami zaginęła mi książeczka wkładowa nr. **G. 120.872 Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu** na imię **Bernada Czyżewskiego z Czerska.**

Bernard Czyżewski

Żurnale męskie

z dokładnym opisem jak należy się ubrać w każdej porze, **jesień/zima 1930/1931.**

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Za redakcję i dział urzędowy odpowiedzialny: Naczelnny sekretarz Wydziału Powiatowego
Józef Lipski.

Drukiem drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach.

